ԺԹ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4860 — 2/15 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 1902 — ՇԱԲԱԹ — 7 ԶԻԼԳԱՏԷ 1319 — ԺԹ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4860

درعليه ده غلطه ده (آره‌وك) قزه‌سی اداره‌خانه‌سنه

ՊՈԼԻՍ Ղալաթիա, Նորատունկեան Խան

Au bureau du Journal "AREVELK"
à la Direction du Journal "AREVELK"
Galata, CONSTANTINOPLE.

Դրամական կամ որեւէ գրութիւն պէտք է ուղղել
«ԱՐԵՒԵԼՔ» ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

Ազգային, Գրական եւ Քաղաքական

20 ՓԱՐԱՏ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Տարեկան եւ գաւառներու համար տարեկան	140	գրՇ
» » » » վեցամսեայ	70	»
» » » » եռամսեայ	40	»
Օտար երկիրներու համար տարեկան	40	ֆրանկ
» » » վեցամսեայ	22	

Տարեսկզբի փոխարէն փոքրոյն փայլ կ'ընդունուի, 115 դրուշի փոխարէն 100 դրուշի հաշուով։

Ենթակաւոր բաղաքացի Ծոխէր գաւառներուց կը փոխարինի։

Ժամանակագրութեան համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն։

ԱԶՈՒ ԶԱԽ

ՏՐԱՄԱԴՐԵԼԻՆՆԵՐԸ

Կ. Ցակոբեան Որբանոցին ուսումնական եւ արհեստական ճիւղերուն, ինչպէս նաեւ Հիւանդանոցի կալուածներուն համար Ընտանեկալուքիւններ կազմելու մասով, Ազգ. Հիւանդանոցի Հոգաբարձութիւնը լանքեր կ'ընէր այս վերջերս. արամադրելի յարմար անձնաւորութիւններ գտնելու յոյսով։ Հոգաբարձութեան լանքերը անպատուղ մնացին, ինչպէսոր թերթ մը ծանուցած էր նոյն իսկ ասկի օր։ Բոլոր անոնց, որոնց դիմում եղեր է, ազգլուսի քերելու ժամանակ չունիմ, կիրակի մը միայն ունիմ և ան ալ չեմ կրնար ասոր յատկացնել։ ընելով ելեր են գործին մէջէն։

Տրամադրելի մարդը այս սովը երկու պատճառով միայն կրնայ բացատրուիլ.

1. Ոչ ոք կ'ուզէ անդամ նշանակուիլ Հիւանդանոցի Հոգաբարձութեան կազմել փափաքած վերոյիշեալ խնամակալութիւններուն, որովհետեւ այդ պաշտօնները ձրի են, և անձնուիրաբար միայն պէտք է աշխատիլ։

2. Որովհետեւ մարդիկը օրնք այդ օրինակ պաշտօններու կը կոչուին, ամէնէն աւելի ենթակայ կը դառնան քննադատութեան, և քննադատութիւնն ալ անոնց աչքին ճիշդ այն բանն է՝ ինչ որ մեր ամէնուս աչքին պիտի ըլլար զոր օրինակ ժամանակը։

Այս երկու պատճառները աւելորդ է ըսել որ մշտապէս պիտի շարունակեն գոյութիւն ունենալ, և երկուքն ալ այդպէս ըլլալու համար իրենց առանձին իրաւունքները ունին։ Մէկ կողմէ, ազգը չի կրնար վարձատրել այդ տեսակ պաշտօններու կոչուող անձերը, միւս կողմէ ալ լրագրութիւնը չի կրնար աչք դոցել անոնց թերութեանց, բնականաբար ի սէր այն հասատութեան՝ զոր վարելու կոչուած են։ Եւ առանց վարանելու կրնաք հեռուցնել թէ այդ տեսակ պաշտօններու յարմար մարդիկը միշտ պիտի յամառին անասորեր մնալ և կամ չառ սուղի ծախել ինքզինքնին։

* * *

Այս կացութիւնը որչա՞փ ալ ցաւալի, բայց կրկին չի կրնար բոլորովին անգործելի նկատուիլ. որովհետեւ հեռու ա՛ և է լուրջ պատճառի մը ծնունդը ըլլալէ. պարզապէս արդիւնքն է սխալ հասկացողութեան մը, որ կրնայ դիւրաւ մէջտեղէն վերցուիլ, պայմանաւ որ բարի կամեցողութիւնն ու արամադրութիւնը չպակսին այդ մարդոց քով։

Գիտնենք վերոյիշեալ երկու պատճառները, և իսկոյն պիտի համոզուինք ասոր։ Այդ պատճառներէն առաջինը, այսինքն ներկայացուած պաշտօններուն ձրի ըլլալը, ինքնին մեծ նշանակութիւն մը չի կրնար ունենալ, և հարիւր տարամարդելի մարդու առանձին անասորերութեան արդարդ կ'ըլլայ։ Արդէն այն մարդիկը որոնք նմանօրինակ պաշտօններու կը կոչուին, ընդհանրապէս ապրուստի ոստրոյ և հարանելի միջոցներու աչք կ'ընկնին, ու բնականաբար իրենց ծառայութեան փոխարէն ո և է նիւթական վարձատրութիւն մը չեն սպասէր։ Առանցմէ դուրս, խնդիրը պզտիկ փոքրամասնութեան մը վրայ կը մնայ ուրեմն, փոքրամասնութիւն մը որ առաջ բարեւներուն համար իսկ դրամ կ'ակնկալէ, որ առաջ ամէն մէկ քայլին փոխարէն վարձատրութիւն մը կը սպասէ, և զոր հաշուի առնելն իսկ աւելորդ աշխատութիւն մը է ինքնին։ Բուն պատճառը երրորդն է, այսինքն քննադատութեան նկատմամբ սնուցուած խորշանքը որ երբեմն մինչեւ սաստիկ կը հասնի, և որ կատարեալ համաձայնակի մը պէս տարածուած է մեր այդ օրինակ գործելու կոչուող անձերու շրջանակին մէջ։

Թէ ինչո՞ւ քննադատութեան համար այդ խորշանքը և այդ սարսափը։ դժուար չէ բացատրել։ հոգ չէ թէ քիչ մը չափազանց մանուածաց հանգամանք մը ունենան անոր ծնունդ տուող պատճառները։ Իր խորը դիմերուն մէջ իրաւունքը սա է որ, մեր այդ կարգի մարդիկը կամ չափազանց սնափառ ու յաւակնոտ կ'ըլլան, կամ միմիայն գովասիրի, փառաբանուիլ կը սիրեն, և կամ այնչա՞փ զգայուն են որ նոյն իսկ ամենաթեթեւ ակնարկութենէ մը կը վիրաւորուին։

Անմակալութեան այն անդամները որ յաւակնոտ ու սնափառ են, կը պահանջեն որ իրենցմէ յղացուած ամէն գործ կոյրկուրորեն ընդունուի, առանց ո՛եւ է դիտողութեան։ Իրենցմէ դուրս ո՛եւ է հեղինակութիւն չեն ճանչնար ու երբեք չեն ուզեր համաձայնիլ սա բանին թէ կրնան իրենք ալ պակասաւոր կողմեր ունենալ, թէ կրնան իրենք ալ թերութիւններ ընել։ Ու շատ աւելի կը կասդին՝ երբոր թերութիւնը ցաւոտ առարկութիւն կամ դիտողութիւն ընեղողները։

Առանցմէ այնպիսիները որ դովելու ու փառաբանուիլ կը սիրեն, անպատճառ կը պահանջեն որ բարդուածը բնաւ պակաս չըլլայ իրենց առջեւէն և մարդիկն ու թերթերը շարունակ խնկարկեն զիրենք, առանց փնտռտելու թէ իրենց վատահուած ո՛եւ է գործ մը ի՞նչ պայմաններու մէջ կը կատարուի, լա՞ء պայմաններու մէջ թէ դէշ։ Քանի որ իրենք ձրի կ'աշխատին, քանի որ իրենց ժամանակը կը արամադրեն անձնուիրաբար, պէտք է որ անպատճառ երկիւղածները բարձրացուին, հոգ չէ թէ իրենց յանձնուած պաշտօնը չա՞տ անհամեմատելի կերպով մը կատարեն։

Իսկ անոնք որ զգայուն են, և մինչեւ անդամ ամենաթեթեւ ակնարկութենէ մը կը վիրաւորուին, չեն ուզեր որ իրենց վստահուած գործերուն նկատմամբ ո՛և է մէկը դիրքնք պատասխանատու ճանչնայ։ Պզտիկ քննադատութեան մը ահագին հատմամաութիւններ կու տան, կը ելնեն, կը յուսահատին, և վերջի ի վերջոյ կը քաշուին գործէ, ինքզինքնին պզտիկցած, ոչնչացած զգալով։ Ազգ. պաշտօն մը կը սառանեն, պայմանաւ որ ոչ մէկը խօսի իրենց վրայ։ կը մտածեն թէ ուրիշին ինչո՞ւն պէտք իրենց տուած արդիւնքը։ Եթէ բան գործ չունիս, հասկցուր ա՛լ թէ իրենք պաշտօնի կոչուած են ազուոր արդիւնք մը տալու համար, և թէ չատ բնական է որ գէշ արդիւնք մը տուած առնին քննադատութիւնը չդիտի ուզանայ։

* * *

Ինչպէս կը տեսնուի, երբ դասակարգին քով ալ վերջին ծայր սխալ հասկացողութիւն մը կայ քննադատութեան նկատմամբ։ Ցաւակոտները քննադատութիւնը անալ գանգ մը կը նկատեն իրենց գէմ, գովուելի սիրողները՝ ապերախտութիւն մը, իսկ զգայուններն ալ անիրաւութիւն մը։ Մինչդեռ, կարենամ պէտք չունիմ ըսելու թէ քննադատութեան դերն ու բնոյթը բոլորովին տարբեր բաներ են, և թէ անոր վրայ գլխաւորապէս կը տիրէ բարոյապուրէշ ու գերազանցապէս օգտակար հանգամանք մը, որ հարար և աւելի անդամներ ներկայացուած ըլլալով՝ բնաւ պէտք չունի անդամ մը ալ այս յոդուածիս մէջ ներկայացուելու։

Ահա այդ սխալ հասկացողութեան պէտք է հակազդել։ Անդամ մը որ այդ սխալ հասկացողութիւնը դադրի գոյութիւն ունենալէ, այն ատեն արամադրելի և յարմար մարդիկը այլեւս անասորեր չպիտի մնան մեր ազգային և կրթական ալ հանրային պաշտօններու համար։

ԱՐԱՄ ԱՆՏՈՆԵԱՆ

ԳԻՏԱԿԱՆ ՆՕԹԵՐ

ՆՈՐ ՈՒ ԱՆԵՎՆԱՍ ԾԻՍԱԼՈՑ ՄԸ

Մխիթարեան Թունաւոր ու վնասակար է մարդուն առողջութեան. ահա՛ խրոնդիր մը, որուն վրայ, հաւանաբար, դեռ երկար տեսեն պիտի վիճին թեր ու դէմ։ Հարկ է ըսել թէ, այս խնդրին մէջ ամէն ինչ կասկածելի դիտելու երեւոյթներն։ Իրողութիւնը սա է թէ մխիթարեան գործածութեան հակառակորդներ՝ երբեմն ալ պերճախօս փաստեր առաջ բերեն, մարդիկ չուտով չպիտի հրաժարին մխիթարեան սովորութենէն, եթէ երբեք կարելիութեանց չարքին մէջ դնենք այդ պիսի բան մը։ Մխիթարեան ունակութիւնը՝ ինքան զօրաւոր ու սիրաշահող հանգամանք մը զայն արմատաբիլ ընել հրամանագրով մը կամ օրէնքի մը միջոցաւ։ Կարդ մը Բերուվիսցի իշխաններ մխիթարեան առաջը առնելու համար, յամառ մխիթարեանը կը զատէին դատարանութեամբ, ակամէն կարել տալով կամ ցիրի զատէին ենթարկելով։ սակայն այս ամէն անգութ ու խիստ միջոցները ապարդիւն կը մնային։ Մեաց որ, եթէ մխիթարեան գործածութիւնը բոլորովին արգիլուի, ի՞նչպէս պիտի գոյուն ելմտացոյցի բացերը։ ասիկա կարեւոր կէտ մըն է, որ պէտք է նկատողութեան առնուի։

Հետեւաբար, չատ հաւանական է որ մխիթարեան սովորութիւնը դարուց ի դարս յարատեւէ անխափան, սպառնալիք ալ զգալուն աւելանալով, ինչ որ եղած է արդէն 400 տարի է։ Իրաւ է որ մարդիկ չատ կը վնասուին անոր երեսէն, որովհետեւ, չատ մը ալոր բաներու պէս, ինչպէս գինին, պիպերը ու նոյն իսկ սէրը, մխիթարեան ալ չատ գործածուելով կը խարեցէ մարդուն առողջութիւնը։

Այս զարգացային, մարդկութեան ճըլ մարիա բարերար մը չպիտի՞ ըլլար այն մարդը, որ կարենար այնպիսի միջոց մը հայթայթել մարդուն, որով այս վերջինը թէ՛ իր մխիթարեան սովորութեան յագուրդ տալու պարտքը ունենար և թէ իր առողջութիւնը չի վնասուեր։ Այդպիսի բարերար մը գոյութիւն ունի այսօր և կը կոչուի Պ. Էօժէն Պրիսան։ Նշանաւոր ճարտարագէտ մըն է ան, որ առողջապահիկ սիկուէթներ պատրաստելէ առաջ, ճարտար մեքենաներ շինած է, որոնք նսեմացած են անուշաբ առիի գիւտին քով։ Պ. Պ իսկ ինքն ալ յամառ մխիթարեան մը, նախ ինքզինքին համար աշխատած է, ինչ որ արդիւնք եղած չէ է վերջոյ ուրիշներուն ալ ծառայութիւնն մատուցանելու։

Առողջապահիկ սիկուէթներ շինելու խնդիրը բաւական դժուարութիւններ կը ներկայացնէր, երբ նկատի առնենք որ մինչեւ հիմա մխիթարեան տեղ դրած ծածելու համար յանձնարարուածները կարելի չէ եղած գտնել։ Պ. Պրիսան աշխատակցութեամբ Պ. Ժան Պարրալի, որ դէն այն նշանաւոր քիմիագէտին, որ յիսուն տարի առաջ Նիքոթինի առաջ բերած վնասները մատնանշէ կ'ընէր Ակադեմիային, յաջողած է առողջապահիկ սիկուէթներ պատրաստել, որոնք հանդասական սիկուէթներ ալ կը կոչուին։ Առանց մէջ փոխանակ ծխախոտի, սըրճենիի տերեւներ դրուած են, որոնք բոլորովին անվնաս հանդամանք մը ունին, այնպէս որ բնաւ չծխող մը իսկ կրնայ քաշել զայն, առանց դլխի պտոյտ ու սիրտխառնուածք ունենալու։ Այս սիկուէթները ծխախոտին բոլոր տարրերը կը պարունակեն իրենց մէջ, բացի թունաւոր մասերէն ինչպէս նաեւ սրճական թթուն (acide cafétanique) որ հակաթոյնն է նիկոթինին։

Այսուհետեւ, շնորհիւ այս առողջապահական սիկուէթներուն, ծխամոլը պիտի կրնայ հրաժարիլ իր ունակ սիգարէն։ Այս գիւտը ապուն մեծաշնորհը առնուած է Գիրքանիոյ մէջ, բնաւ չպիտի վնասէ Ռիժիին չահերուն, այլ ս ճենի մը։ չակոդները պիտի հոսատաստէ, միւնոյն ատեն գեղեցիկ ծառայութիւն մը մատուցանելով մարդկութեան, որ նեղութենի ուսերներէն ազատ պիտի մնայ ա՛լ։

ՆԱՄԱԿ ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԷՆ

(Թղթակցութիւն «Արեւելքի»)

Տ. Սահակ Սրբազանի ժամանումը.—Ս. Մենդեան Ուրբաթի Տօնը.—Օդերը։

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄ, Յունվ. 15

Ս. Մենդեան երրորդ օրը, յունվ. 8. երեքշաբթի իրիկուան կատարեալ ժամանեց Երուսաղէմ Տ. Սահակ Սրբազան Պատրիարք։ Ն. Գերազանցութիւնը սիրուած էր Պէյրութի դէմ դրուած քարանձիանոցներուն պատճառաւ, մէկ քանի օրը նոյն քաղաքին մէջ մնալ, միւնչեւ որ խաղաղական շրջանակով յարգած էր անկէց մեկնիլ՝ և բոլորովին պարտասեալ ալեկոծութենէ և քարանձիոյի նեղութիւններէն՝ եկեալ Եաֆա, ուր մնաց քանի մը օր, իր խոնջէնքն առնելու համար։

Միաբանութեան անդամներէն շատեր կայցան փութացեր էին, Ն. Սրբազանութիւնը դիմաւորելու համար։ Տ. Սահակ Սրբազան ուղղակի Ս. Պատրիարք Հոր ներկայանալով՝ մէկ քանի վայրկեան տակաւին ետքը՝ քաշուեցաւ իր սենեակը և բոլոր միաբանական խուցերն բարի գալուստի շնորհաւորութիւններն ընդունելու միջեւ դիշերուան ժամը 3։ Ն. Գերազանցութիւնն անմիջապէս իր պաշտօնի գլուխն անցաւ՝ ա՛լ եւս խաղաղ վերջնական տեսնելով իր պաշտօնը Աստուծի մէջ։

Վանքին մատենադարանի 3000է աւելի ձեռագիրներու ցանկը պատրաստելու համար Ն. Գերազանցութեան ցարդ տարած մեծահոգի աշխատութիւնը՝ որ գրեթէ մէկ տարի է վեր ընդհատուած էր, վերսկսին ձեռք կ'առնուի Տ. Սահակ Սրբազանի կողմէ և յուսալի ենք որ, ալ եւս անընդհատ աշխատութեամբ, մօտ տեսնի մէջ կ'աւարտի այդ կարեւոր գործը ի պատիւ իր անուան։

Տ. Սահակ Սրբազանի իբրեւ միաբանական գործոն մէկ անդամակցի, ներկայութիւնը աւելորդ է ըսել թէ Ս. Յակոբայ վանքի համար դեր ի վեր է քան ամէն ուրիշ արտաքին պաշտօն։

—Ս. Մենդեան մեծաշուք տո՛ւն եղաւ՝ որ կատարուեցաւ Բեթլեհէմի մէջ, Երուսաղէմի մէջ առաջին հանդէսն է Ուրբաթը՝ որ տեղի կ'ունենայ Ս. Յակոբայ տաճարին մէջ և հանդիսաւոր Ս. Պատարագը կը մատուցուի Բիւրատոսի Ս. Գրիգորեան վրայ, Ս. Յակոբեան տաճարին մէջ։

Օրուան հանդիսադրէն ու պատարագիչն էր Տ. Սահակ Սրբազան, բայց յանկարծական ակարութեամբ մը, առաւօտեան, չկրցաւ Ն. Գերազանցութիւնը լեցնել ամբողջ ժողովրդեան փափաքը. ուստի Տ. Դեւոնդ Սրբազան կատարեց նոյն պաշտօնը։

Ժամը տասնուն 2 ռեւէսն էր՝ երբ Ս. Յակոբայ տաճարին մէջ ուսուցեան առաւեան հանդիսաւոր արարողութիւնները և միաբանութիւնն հանդիսաւոր թափորով փութաց Ս. Յակոբեան տաճարը. կատարեց Հրաշափառի հանդէսը և ժամը 3 ռեւէսին սկսաւ հպիսկոպոսական պատարագը՝ հանդէսային երգեցողութեամբ և դպրապետութեամբ Տ. Դաւիթ վարդապետ։ Գիրքի ժամանակ, Տ. Դեւոնդ Սրբազան համառօտ քարոզ մը խօսեցաւ Յիսուսի Անուանակոչութեան վրայ և պատարագը աւարտեցաւ ժամը 5ռեւէսին։

Վերադառնալով Վանք, սեղանէն անմիջապէս ետքը, բոլոր միաբանութիւնը թափոր կազմելով՝ փութաց Պատրիարքարան՝ բարեմաղթելու և մտերով։ Ամեն. Տ. Յակոբեան Ս. Պատրիարք հայրը շուրջ լուսատած և խաչ ու գաւազան ի ձեռին, ձայնակցութեամբ Լոյս ի լուսոյ հոգեւոր շարականին, օրհնեց Պատրիարքարանը, վանքին տարեկան արմատքը՝ որոնմէ նմոյշներ դրուած էին սեղանի մը վրայ, օրհնեց միաբանութիւնը և բարեմաղթութիւններ ըրաւ։

Ժամասոյ երկու վարդապետները դեղեցիկ ձայնով երգեցին։ Ով զարմանալի։ և Այսօր ձայնն հայրական։ երգերը ժամ օրհնող Տ. Գրիգորիս հայրսուրբը կարդաց Մկրտութեան Աւետարանը և հետաքրքրաշարժանոյշ Պատրիարքական նուէրներու, գեղեցիկ ուսանդութիւն մը՝ որ անփոխարինելի դարերէ ի վեր։ Յետոյ օրհնուեցան սեղանատունը, մատանատունը խոհանոցը, մոմատունը, ցորենատունը, ան. և իւրաքանչիւր պաշտօնեայի դրամական նուէրներ բաշխուեցան։

—Օդերը սաստիկ ցուրտ են և անձրեւաւոր։ Այնքան ատամ են անձրեւները որ ի գոհութիւն Երուսաղէմացւոց և ի նշան ատամութեան Սբբա Հոյրը (Յոբայ ձորը) յորդեցաւ։ Յուրաքանչիւրն ունի սաստիկ է՝ միչեւ 7 սանդիկատ զրոյն վեր։

Ջուրի առատութիւնը, որ զգալի եղաւ, այս տարի, բազմաթիւ չէնքերու կառուցման մեծապէս պիտի նպաստէ, զի ան զի տեսնել տարի բացի մեր Ս. Պատրիարք Հոր նորակառոյց չէնքերէն, ուրիշ և ոչ մէկ չինութիւն եղաւ քաղաքիս մէջ, ի՞նչպէս գիտէք Լուրի նուազութեան պատճառաւ։

Պ.ՐՈՒԲԻՐ

ԽՈՐԹ ՄԱՅՐԸ

(ՆՈՐԱՎԷՊ)

Էսմսն Հարոնուս մէկն է Ցրանսացի արդի գրագէտներեն, որ աւելի իբր բանաստեղծ ծանօթ է, քան։ ըներ հերքուածներեն զաս գրած ըլլայ թատերախաղներ ալ եւ նորավեպեր ուր հոգիի այնքան վայրենի վրդովմներ կը պատկերէ անգութ իրապատուութիւնով մը, առանց նկարագրական մոյուռմներու, ինչպէս այնքան կարեւոր կերպով ի յայտ կու գայ մեր թարգմանած սա նորավեպին մէջ ուր այնքան ճարտարորեն կ'արտայայտ մորուի մը հոգեբանութիւնը իր չսիրուած ըլլալն եւ վայրենի նախանձն գրեթէ անգիտակից, անպատասխանատու էակի մը հանդէպ, որ լիբատակը կը մարմնացնէ, նախորդի մը լիբատակը։

Սիրական բարեկամուհիս, քեզի երկրորդ նամակ մը խոստացեր էի և վերջաւորութիւնդ իմ խոստովանանքիս։ Պիտի կրնա՞մ մինչեւ ծայրը հասցնել զայն, չեմ գիտեր, որովհետեւ կը սոսկամ և չե՛մ համարձակիր հոն նայելու....։

Ըսած էի թէ երջանկութիւնս կէս տարի տեւեր էր, երբ նշմարեցի թէ ան կը սպէր։ մեռածը կ'ապրի՛ եղեր միշտ և ամուսինն ալ դե՛ռ կը սիրէր զայն.... Ես. այրերի մը կինը, երբ տիրական ունէի յիշատակ մը, և մոռացումը արգիլելու համար ալ՝ դիմացս, մեր դիմացը, մեռածին սա պատկերը՝ ոգեայ մը, որ տեղը կը նմանէր....։

Մարդ ուշ կը հասկնայ իր իսկական վիճակը։ Դուն չես յիշեր գուցէ սա սոսկալի բանը զոր օր մը ինձի ըսիր և որ զիս ա՛յնքան կը խորտնցնէ։ կը գնդէիր թէ էրիկ մարդիկ չեն գիտեր ապրիլ զգաստութեան մէջ։ թէ անոնք կարո՛ղ են անձնատուր ըլլալ տասնց սէրի և թէ ժուժկալութիւնը զանոնք կը մղէ կործանումի։ թէ թենդի ոչս սիրեան ամուսնացած են կնոջ մը, մի՛չդեռ պարզապէս անոր կը անենան։ Եւ այն սիրեան լրջանքով, զոր զիս զարմացնելու սահմանած ես կ'ապլեցնէիր. զոր տեսնես սիրելիս, կինոջը մէջը տարեկով են ապրի իրիկուն ցանկացուած ըլլալուն, բայց տարեկովչեն սիրուած ըլլալուն։ բայց միայն վա՛ղը...։ Այս նախադասութիւնը ինձի շատ մտածել տուած է։ իւրաքի կ'ըսեմ թէ Պ. Լանժօյէ տարուան մը այրիութենէն ետք Ֆի՛զիքական մեծաւորութենէ զգայնութիւնը՝ չէ՞ր հրաշալուած ինք իր վրայ։ և գինեքը փորձող զգացումներու բնութիւնը գուցէ սիրով մը վառած էին զայն, ինչ որ պէ՛տք մըն էր։ և իր այս մեղրութիւնը մեր ամուսնութիւնը հաստատած էր։ բայց քիչ քիչ ճըմարտութիւնը յայտնուեցաւ։ հատարակ իրերու մէջ։

Ինչ որ ամէնէն աւելի հրաշալիք է սակայն, սա է թէ մեր սիրտերը մէկ չեն բաբախեր, իմ առաջին սիրոյս խանդավառութեան՝ անիկա կարծես ընկերականութեամբ մը կը զատասխանէր։ ի՛զէնքս կը մխիթարէի մտածելով թէ «Բնութիւնը սանկ սանդուած է։

Բայց օր մը գիտցայ թէ, իր բնութիւնը բոլորովին հակառակն էր կարծածիս։ և թէ, ան կրնար ճանչնալ—ինչպէս ես— և ճանչցած էր—ինչ՝ առաջ—գերդասկանութիւնը, անդուտ յիմարանքը, միսի և հոգիի զո՛յգ խանդը, բոլորական սէրը։ կատարեալ սէրը, իմինս նմանող սէրը։

Ուրիշ՛ մը քով, ուստ։ Իր առջի կենկան ուղղուած նամակներ գտայ. օ՛հ այդ նամակնե՛ր...աչքերս ու մտքերս կ'այրին։ հրիկս ճամբորդութեան մը միջոցին գրած էր զանո՛ն։ և ասօրեայ էջերը, օրը երկու անգամ տեսուած, ժամ ժամի թուագրուած էին՝ աւելի լաւ նշանագրելու համար մշանջենի ուսումը։ Կարդացած տանես իր ձայնը կը լսէի։ չեր խօսեր, այլ կը մ՚ամչէր։ ակնարքս ես, քեզ ինքզինքէս տեսնելի կը սիրեմ, և քու սիրածէդ ալ աւելի՛...— Ես զիս բանաբարեն վայրկեան մը քեզ մտածելու՝ չեմ տարիր։ մի՛չեւ որ զիս տիմակ ձ են, հոգի կ'առնեմ, դէմդդ կեանք կը տարդեւէ ինձի։...—Պանդուխն անկողնին մէջ մտնելէս առաջ։ աչքերս կը գոցեմ և կ'երեւակայեմ քեզի հոն պառկած՝ քնացած, յետոյ կը մտնեմ մէջդ։ կը ծանմ անդորր ճակատդ համբուրելու։ անկո՛ւնաչափս կը համբուրեմ գոց աչքերդ։ կիսաբաց շրթներդ հեծեծելով։ տրթնջիր բարեկամուհիս, և նայէ՛ որ հոն եմ։ հաստատապէս Քէյլի՛ Ծաղիկ։...—Փանդրէն վերջոյ նստայ և վայրի կեռասներ քաղեցի, ճմլեցի, վարդ կեռասներ շրթներուս մէջ փակեցող, բայց ոնոնք չէին ըսեր ոչ մէկ մը ալ։...—Վաղը, վա՛ղը։ ուրախութիւնս զատելու բան չունիմ։ երբ այս գաղափարն վրայ կը խորհիմ, ազատուել պէտք կ'ըլլայ...։

Այնքա՛ն կարդացեր եմ այս առջերը որ ալ եւս զոյ գիտեմ։ Միւսն ալ չատ կարդացած էր անոնց։ որովհետեւ թերթերը բոլորովին ճմրթկուած էին և պատած էին դեռ չփակին ծալքերը, ուր այս կինը կը պահէր զանոնք, իր սրտին վրայ։ Եւ եթէ անոնք ժամանակին հետ կրնան պաղիլ՝ պաղանքը այն է որ կինը մեռա՞ծ է...։

Ո՛չ։ այդ կինը կ'ապրի։ ըսի քեզի, և, ներկայ է՝ հակառակ դամբանին՝ ինչպէս էր հակառակ բացակայութեան։ Շուշափելի ապացոյցներ ունիմ ասոր։ այն մանելու, իրացակայութեան Պ. Վիլլորիէի։... Զէ՞ք կրնար ըսել թէ սէրը բացակայ էր և թէ քիչ տանէն պիտի դառնար։

—Պատանը ան՝նոթ, հարուստ ու գեղեցիկ երիտասարդ մըն էր...

—Այդ ամէնը պիտի լուսաբանենք, ըսաւ քոմիսէրը, ուսերը թնդնելով։

Յետոյ ժամացոյցը նայելով, յարեց։

—Փափաք չունիմ մինչեւ առաւաւ հոս սպասելու այդ պարոնին։

Ու նշան մը ըրաւ երկու ոստիկաններուն, որոնք մօտեցան։

—Աղջկան մարմինը Մարկ փոխադրել պիտի տամ։ Շուք դանատանին խցիկին մէջ պիտի սպասէ իր գահակ։ Երբ Պ. Վիլլորիէանան դառնայ, ինչ որ հաւանական չէ, պիտի խնդրէք անկէ իմ գրասենեակս գալու, ուր պիտի գտնուիմ մինչեւ կէս գիշեր։

(Շարունակելի)

—)(95)(—

ԺԻՒԼ ՄԱՔԻ

ԱՐԳԻԼՈՒԱԾ ՊՏՈՒՂԸ

ԱԴԱԶԻՆ ՄԱՍ

ԺԷՐՕՄԻ ՊԱԶԱՐԻՆ ԱՂՈՒՈՐ ԱՂՋԻԿԸ

Ժ.Ե.

ԾԱՂԻԿՆԵՐՈՒՆ ՄԷՋՏԵՂ

Բժիշկը Թիկնոթուին հոն ոնցաւ ու Ռոզ-Մանօնի գլխուն վերեւէն փոքր ըրաւ զարնելու մանկամարդ աղջկան։ Ցիլիպ բոլորովին դողդողաւն, գոչեց։

—Ոնո՞ր մը։ Բայց այն ատեն ի՞մ ակրս պիտի ըլլայ ոնրդաւորը։

—Ես չեմսի թէ ձեր ակրն է ոնրդաւորը...բայց եթէ ոնիր մը գործուած է, անշուշտ զայն գործող մըն ալ գտնուած է։ Մնաց որ, այդ խնդիրը Պ. Լատուսի կ'ի՛նայ քննել։

Բոմիսէրը ու բժիշկը կը սպասէին այն յոյսով թէ Ժան Վիլլորիէ առն պիտի դառնար ու բացատրութիւններ պիտի տար, բայց Վիլլորիէ չէր դառնար։

—Անիծո՞ւ, կ'ըսէր քոմիսէրը։ զայրացած։

Բժիշկը իր օրինական տեղեկագիրը պատրաստելէ յետոյ, մեկնեցաւ։ Քոմիսէրը երկու ոստիկաններու հետ խուզարկեց Ռոզի դրասենեակը։ բայց չկրցաւ բան մը գտնել։ Ո՛չ թղթատետակ կար և ո՛չ ալ ոնիր։

Տան ծառաները մէկիկ մէկիկ առին իրենց վկայութիւնը։ Քոմիսէրին սա հարցուցին, ո՛չ մէկը կրցաւ գոհացուցիչ պատասխան մը տալ։

—Մեռելին անունը գիտէ՞ք։

—Զենք ճանչնար զայն։

Այն ատեն քոմիսէրը պարտաւորուեցաւ իր հարցաքննութիւնները աւելի առաջ տանիլ։ Ժառանգուն հարցուց Վիլլորիէի տարելու կերպը, յարաբերութիւնները, հարստութիւնը և ինչ որ կրնար հետաքրքիր ունենալ Ռոզի սպանութեան հետ։ Ժառանգը զգոյշ ու վերապահեալ դերի մը բռնեցին։ տակաւ խոստովանեցան իրենց տիրոջ տարելու եղանակը։ Վիլլորիէ շատ հարուստ էր ու ամէն հարուստ երիտասարդներու պէս փոյլուն, պերճ ու անկարգ կեանք մը կը վարէր։ Սակայն տարի մէջ անսովոր ու անբնական բան մը չկար բնաւ։

—Այս մանկամարդ աղջիկը առաջին անգամն է որ հոս կու գայ, հարցուց քոմիսէրը։

—Ես չգիտեմ թէ ձեր ակրն է ոնրդաւորը...բայց եթէ ոնիր մը գործուած է, անշուշտ զայն գործող մըն ալ գտնուած է։ Մնաց որ, այդ խնդիրը Պ. Լատուսի կ'ի՛նայ քննել։

Բոմիսէրը ու բժիշկը կը սպասէին այն յոյսով թէ Ժան Վիլլորիէ առն պիտի դառնար ու բացատրութիւններ պիտի տար, բայց Վիլլորիէ չէր դառնար։

—Անիծո՞ւ, կ'ըսէր քոմիսէրը։ զայրացած։

Բժիշկը իր օրինական տեղեկագիրը պատրաստելէ յետոյ, մեկնեցաւ։ Քոմիսէրը երկու ոստիկաններու հետ խուզարկեց Ռոզի դրասենեակը։ բայց չկրցաւ բան մը գտնել։ Ո՛չ թղթատետակ կար և ո՛չ ալ ոնիր։

Տան ծառաները մէկիկ մէկիկ առին իրենց վկայութիւնը։ Քոմիսէրին սա հարցուցին, ո՛չ մէկը կրցաւ գոհացուցիչ պատասխան մը տալ։

—Մեռելին անունը գիտէ՞ք։

—Զենք ճանչնար զայն։

Այն ատեն քոմիսէրը պարտաւորուեցաւ իր հարցաքննութիւնները աւելի առաջ տանիլ։ Ժառանգուն հարցուց Վիլլորիէի տարելու կերպը, յարաբերութիւնները, հարստութիւնը և ինչ որ կրնար հետաքրքիր ունենալ Ռոզի սպանութեան հետ։ Ժառանգը զգոյշ ու վերապահեալ դերի մը բռնեցին։ տակաւ խոստովանեցան իրենց տիրոջ տարելու եղանակը։ Վիլլորիէ շատ հարուստ էր ու ամէն հարուստ երիտասարդներու պէս փոյլուն, պերճ ու անկարգ կեանք մը կը վարէր։ Սակայն տարի մէջ անսովոր ու անբնական բան մը չկար բնաւ։

—Այս մանկամարդ աղջիկը առաջին անգամն է որ հոս կու գայ, հարցուց քոմիսէրը։

—Մ՚չ, ըսաւ Ցիլիպ, քիչ մը վարանելէ յետոյ։

—Սովորութիւն ունէր հոս գալու։

—Մ՚չ, այդպէս չեմ կրնար ըսել։ կարծեմ թէ երկու։ երեք անգամէն աւելի հոս չէ եկած այդ աղջիկը... Այդ մասին դատապետը պիտի կրնայ տեղեկութիւն տալ ձեզի, այնպէս չէ՞ Սէլէսթին։

Սէլէսթին դատապետին անունն էր, որ յայտարարեց։

—Այդպարեւ, երբ անգամ եկած է այս տունը։

—Ժամը քանիին եկաւ այս իրիկուն։

—Ժամը հինգուկէսին, պարոնին գալէն մէկ քառորդ ժամ առաջ։

—Պ. Վիլլորիէի բացակա՞յ էր։

—Այո՛։

—Երկո՞ր տանէ՞ ի վեր։

—Կէս օրէն ի վեր։

—Ի՞նչպէս կ'ըլլայ որ այս մանկամարդ աղջկան թոյլ կու տաք զայն ներս մտնելու, իրացակայութեան Պ. Վիլլորիէի։... Զէ՞ք կրնար ըսել թէ աչքը բացակայ էր և թէ քիչ ատենէն պիտի դառնար։

—Պատճառը սա է որ...

—Լա՛ւ, ի՞նչ է պատճառը, ըսէ՛ք։

—Պատճառը սա էր որ աչքս կը սպասէր տնոր։

—Ա՛հ, ա՛հ։ ի՞նչ էր այդ մանկամարդ աղջկան անունը։

—Զենք գիտեր։

—Ի՞նչպէս ընդունեցիք ուրեմն։

—Պ. Վիլլորիէն ըսած էր։ «Մանկամարդ աղջիկ մը պիտի գայ։» այդչափ կը բաւէր։

—Զեր աչքը կենդանասէ՞ր մըն է։

Ժառանգը չպատասխանեցին։ Պ. Լատուս յարեց։

—Ըսել կ'ուզեմ թէ հարուստ ու կնասէ՞ր առնէ մըն էր։

Ժառանգը դարձեալ կէս ժպիտով մը պատասխանեցին։ Ցիլիպ ըսաւ։

—Պատրոնը անկեղծ, հարուստ ու գեղեցիկ երիտասարդ մըն էր...

—Այդ ամէնը պիտի լուս

Դամասկոսի Ջրհեղեղը

Գրած է Ռ. Ռ. Ֆրանսիսի

Դամասկոսի ջրհեղեղը ամենամեծն է, որ հիշատակ ունի։ Ամենամեծ ջրհեղեղներ ասելով՝ հասկանում ենք ամենամեծ ալիքներ, որոնք ունեցել են ամենամեծ ուժգնությունը։ Դամասկոսի ջրհեղեղը ունեցել է ամենամեծ ուժգնությունը։ Ինչպես գիտենք, ամենամեծ ալիքներ

բերելու համար զանոնք, միևնոյն ատեն գոհացում տալով օրինաւոր պահանջումներուն։ Գերմաններուն և Զեկերուն յարաբերութեանց դիրքը չատ բարդ եղեւոյթ մը առած էր Մոմուլին հրատարակութեանց և կարգ մը քաղաքագէտներու ի գործ դրած հնարքներուն պատճառաւ, որոնք իրենց պաշտպանած ժողովրդեան բարիքը չէին խորհեր բնաւ։ Այսպէս, դիտմամբ, անոնք կասկածութիւններ յարուցին և այնպիսի իրողութիւններ չափազանցեցին, որոնք ուելի պատրիւնով պէտք է դիտուէին։ Անոնք գերման ժողովուրդին մեծ մասը այնպէս մը կը ներկայացնէին, իբր թէ իր հաւատարմական պարտականութեանց մէջ կը թերանայ հանդէպ տիրող դրութեան։ Այդ քաղաքագէտները ամէն ճիգ կը թափէին գերման տարրը ընդհանրապէս ցոյց տալու և կասկած ներշնչու անոնց եղ. կատմամբ, նախարարական դիւրահաւան չրջանակներու մէջ։ Անոնց խօսքին նայելով, մտալուտ կարգ մը դէպքեր պիտի պատահէին։ Թուրքօն-վէպի մը հանգամանքովը կը ներկայանար իրոյ կացութիւնը։ Վերջապէս, ողջմտութիւնը յաղթեց բոլոր այդ ենթադրութիւններուն և Մորավիոյ ու Պոհեմիոյ ազգութեանց շահերը համեմատի լուծում մը գտան։

ԻՏԱԼԻԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Ելմտացոյցը։— Ելմտական զանազանագիր կացութիւն։—Հանրային պարտք։

Իտալիոյ ելմտական կացութիւնը խիստ գոհացուցիչ է։ 1900 1901ի ելմտացոյցը կը փակուի հասոյթներու 41 միլիոն ֆր.ի առաւելութեամբ։ Ելմտացոյցին մէջ 1 միլիար 663,800,000 ծախք և 26,831,000 ֆր.ի ալ հասոյթի առաւելութիւն ենթադրուած էր։ Բոլոր հասոյթները ենթադրուածէն ուելի գումարներ արտադրած են, բացի աէրութեան սեպհականութիւններէն և գաղթերու վրայ հաստատուած տուրքերէն, այն ալ 374,000 ֆր.ի չափ։ Ամէնէն ուելի սպառման տուրքերուն հասոյթը ուելցած է, 405 միլիոն արտադրած են՝ ենթադրուածէն 32 միլիոն ֆր. ուելի։ Մաքսատանց հասոյթներուն ալ յաւելումը 31 միլիոն է։ Իտալիոյ մէջ տեսնուած ելմտացոյցներուն ամէնէն փայլունն է 1900-1901ի ելմտացոյցը։ Գանձին վերջացող տարուան երկրորդ վեցամսեայ հասոյթները պակաս են նախորդ տարի. չրջանին երկրորդ վեցամսեայն, այսինքն 851,046,672 ֆր. դրած են, որ ըսել է 22,554,124 ֆր. պակաս։ Գրեթէ բոլոր նուազումները առաջ եկած են ձեռքուներ արտադրութեան տուրքերէն։ Իտալական լրագիր մը դիտել կուտայ թէ այդ նուազումը իրական չէ, վասն զի սա իրողութենէն առաջ կուգայ թէ գործարանատէրերը թոյլատուութիւն մը կը վայելեն տուրքերը վճարելու ամսական պայմանաժամով փոխանակագիրներու միջոցաւ վճարելու, որով մեծ մասը կ'օգտուի այդ թոյլատուութենէն։ Այդ կերպով նոյն փոխանակագիրներու գումարները նշանակուած են ելմտական նախարարութեան հասոյթներու գլուխին մէջ, բայց դանձին տոմարներուն մէջ իրրեւ դանձում արձանագրուած չեն, վասն զի պայմանաժամը ուրաթելուն կը վճարուին։ 1901ի երկրորդ վեցամսեային մէջ Իտալիոյ հանրային պատի գումարը նուազած է 42 միլիոն ֆր.էն ուելի։ Այդ նուազումը ուելի ուանչութիւն ունի այն պարագաներուն համար որոնք կրնան վերսին գնուիլ հրազարակէն։ 1901 դեկտ. 31ին Իտալիոյ հանրային պարտքին ընդհանուր գումարն է 12,814,090,330 ֆր.։

ԺԱՄԱՆՑԻ ԲԱՅԻՆԸ

Դատական իշխանութիւնները կը շարունակեն իրենց քննութիւնները Ճոքէ-Բլիւպի մէջ վերջերս Քրեթախաղի մէջ շահողներուն և կորսնցնողներուն նկատմամբ։ Բոթոքի կոմսը, որ կորսնցնողներուն մէջ կը գտնուի, ահագին ժառանգութեան տիրացած ուսուհպատակ մը է, որ հիմա Ռուսիոյ իր հողերը քաշուած է։ Կոմսը համբերութեամբ կը սպասէ որ երեք տարին անցնի, որովհետեւ ըստ օրէնքի, այդ պայմանաժամէն յետոյ խաղամոլներուն դէմ բացուած դատական հետապնդումը կը դադրի։ Շահողներէն մէկը Պ. Զմէրէ արդէն իրեն եղած կոչման պատասխանած է. հուսկապէս հպատակ ըլլալով՝ կրնայ արտաքսուիլ ու պարտաւորուիլ ուսարական սահմանագլուխը անցնելու։ Վիէննական թերթերը, որոնք այս խնդրով չատ կը զբաղին, Ճոքէ Բլիւպի մէջ տեղի ունեցած ուրիշ Քրեթախաղի գործարարութիւններ կը պատմեն։ Անցեալ տարի, մեծահարուստ Աւստրիացի մը այնչափ մեծ կորուստներ ըրաւ որ ալ եւս ընկերութեանց մէջ չի յանձներ և քաշուած կ'ապրի։ Միևնոյն ատեններս, Վիէննայի մէջ խիստ ծանօթ պատն մը բոլոր ունեցածը կորսնցուց։ իր գործերը կորպի դնելէն յետոյ, տեսաւ որ իրեն հարիւր թէ դրամ կը մնար թրանսվալ գաղթելու։ Կը պատմուի նաեւ գընդամուղի խաղ մը, որ տեղի ունեցաւ վերջերս աւստրիացի իշխանի մը և ռուս կոմսի մը միջեւ։ Յաղթուողը կէս միլիոն ֆիորին պիտի տուժէր։ Ռուսը կորսնցուց, բայց կատաղութենէն գնդամուղը խորտակեց, գաւազանները խորտակեց և երդում ըրաւ որ մէկ մըն ալ չպիտի խաղայ ու խօսքը բռնեց։ Բայց ինչ որ ուելի խնդիրը կը ծանրացնէ, այն է թէ, կայսրն ալ բարկացեր է Ճոքէ-Բլիւպի Քրեթախաղի խնդրէն։ Իր դժգոհութիւնն յայտներ է խաղացողներուն և արդիւնք է որ՝ ալ եւս հոն բաղդախաղ չխաղացուի, մանաւանդ որ Ճոքէ-Բլիւպը արքունական կալուածներէն մէկուն մէջ կը գտնուի։

Ներքին Լուրեր

ՍԵԼԱՄԼԸՔԻ աբարդութիւնը տեղի ունեցաւ երէկ Համիտէ մզկիթին մէջ։ Վեհ. Սուլթանը կէս օրին նոյն մզկիթը գնաց փառաւոր հանդէսով և ուրբաթի աղօթքը կատարելէ ետքը կայս. պալատ դարձաւ։ Հեւբանոցին մէջ կը գտնուին Ռուսիոյ դեսպանը, ռաստիի թարգմանը, նաւային կայորդը, պահականաւին հրամանատարը ու սպաները և դերմանցի երկու սպաներ։ Առանցմէ ոմանք սենեկապետ էմին պէյի միջոցաւ արժանացան կայս. մեծարանաց։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՀԱՅՈՒԹԻՒՆ.—Երէկ, ուրբաթ, Սէլամլըքի արարողութենէն ետքը, Վեհ. Սուլթանին կողմէ չնորհուած արտօնագիրներ, Ռուսիոյ դեսպան Պ. Զինովիէվ պատիւ ունեցաւ ոչ-պաշտօնապէս ներկայանալու Ն. Վեհափառութեան։

ՈՒԽՏԱՒՈՐՆԵՐ.—Պուխարէյէն, կով կասէն ու Պարսկաստանէն հաղորդ ուելի խլամ ուխտաւորներ, երէկ, Սէլամլըքի արարողութեան ատեն, բարեւի կոչած էին Համիտէ մզկիթին բակին մէջ։ Վեհ. Սուլթանը բարեհաճեցաւ Սպարապետ Բիզզ փաշայի միջոցաւ Իր կայս. բարեւները հաղորդել անոնց։ Նաեւ հրամայեց որ ատենցմէ աղքատ եղողները ձրիաբար ձիատ տարուին Մախասէպի շրջանաւերով։

ՀԱՆՐԱՑԻՆ ՊԱՐՏՔԻ վերջութիւնը, ըստ սովորութեան, ելմտական նախարարութեան մասնայ ելմտական յատուկ 1318 տարի. ան ենթադրական ելմտացոյցը, ուր հասոյթներու մէջ բնաւ նուազութիւն չկայ, նախորդ տարիներու հետ բաղդատելով։

ՄՈՒՍՈՒԼԻ մէջ չերմաբուռնութիւնը ուելի զարգացնելու համար, որոշուած է թարամաններ հաստատել հոն։

ԳՈՀԱՐՆԷՆՆԵՐՈՒ մաքսերը զեղչուելէն ի վեր, միայն Սիրքէճիի մաքսատան մէջ 14 000 զրուշի մաքս գանձուած է։

ԱՖԻՈՆԻ ՏԱՍԱՆՈՐԴԸ.— Ելմտական նախարարութիւնը մասնաւոր յանձնաժողովի մը յանձնեց Դարասի առեւտրական սենեկին մէկ ծրագիրը, որով կ'առաջարկէ ոֆիոնի առասնորդը փոխանակ արտերուն մէջ ունոր քանակութիւնը քննելով, առնուելու, նաւամատոյներուն մէջ առնուի, վասն զի ոֆիոնի ներքին սպառումը կարեւորութիւն չունի և հարիւրին իսնսունինը օտար երկիրներ կը զրկուի։ Դարասի առեւտրական սենեկը կ'առաջարկէ այդ տուրքը դանձել սա եղանակով։—Նաւամատոյցին անցած ատեն ոֆիոնի առասնորդը դրամով դանձել, իսկ խաչաչինն ալ, Պալսոյ երկու քիլէն մէկ օրա ոֆիոն հաշուելով։ Ելմտական նախարարութեան առասնորդներու և տուրքերու վարչութիւնը սկզբունքով ընդունած է այդ առաջարկութիւնը։

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ԹՂԹԱՏԱՐԸ, այս առտու, Բէյօքէնտէի չոգենաւով զրկուեցաւ, երկաթուղիի գիծերը ուրուած ըլլալուն համար։

ՊԷՐՈՒԹ-ԴԱՄԱՍԿՈՍԻ խճուղիներու Ընկերութեան մենաշնորհի պայմանամը ուսարած ըլլալով, թէ՝ խճուղիները և թէ անոնց վերաբերեալ չէնքերը կայս. կառավարութեան մնացած են զրս Հիճազի երկաթուղիին համար պիտի գործածէ։ Հիմա թէ՝ Պէրութի և թէ Դամասկոսի մէջ գտնուած այդ կալուածներուն մէջ ցանկը կը պարտատուն։

ՊԱՐՍԻՑ Շահը ապրիլի մէջ Թէհրանէն ճամբայ պիտի ելնէ դէպի Եւրոպա։ Երթուղարձը Ռուսիոյ ճամբով պիտի կատարուի։

ԺԱՆՏԱՒՈՏԸ ուսումնասիրելու պաշտօն ունեցող առգ. Էօմէր Շէվգը ու Նիկոլա պէյները, երէկ, Հնդկաստան ուղեւորեցան։

ՊԱՊՈՒՄԷՆ, երէկ, Կ. Պոլիս ժամանելու Կովկասի ու Տաղիստանի 235 ուխտաւորներ։

ՍԱՄՈՍԻ իշխան Միխալաքի պէյ որոշեց որ կղզիին ժողովին անդամներուն ընտրութիւնները մարտ 15ին կատարուին։

ԹԱՆԹԱՑԻ մէջ, չորեքշաբթի, ժամասխէ երեք դէպքեր ու չորս մահեր պատահեցան։

ՅՈՐԵՆԻ ԳԻՆԸ.—Եւրոպական հրազարակներու վրայ յորենի գինը ինկած է։

—Կ. Պոլսոյ արմենքի հրազարակին կայուն վիճակը կը շարունակէ։ Գնողները ասկեսին ապրանք ծախու չեն ուներ։ Հաւանական կը նկատուի որ այս վիճակը բարւոքի յաջողիկայ շարթաս։ Անասնոց կերին յատուկ գարիի գինը պիտի բարձրանայ, վասն զի Բուսիլեի երկաթուղիները ուրուած ըլլալուն համար ապրանք չի հասներ։

ՄԱԽՍՈՒՍԷԻ վարչութիւնը, ասկէ մերկը, իր չոգենաւերը ուրիշին պիտի չվարձէ ուխտաւորներու փոխադրութեան համար, այլ ուղղակի ինք պիտի կատարէ այդ գործը։

ՍԲՎԱՔԷՆ կը գրեն թէ քաղաքին մէջ ու չրջակայքը ռատա ձիւն տեղացած է. գետինը ծածկուած է երկու կանգուն ձիւնով։

ԵԼՄՏԱԿԱՆ գործողութեանց քննութեան համար Մեծ Եղբարքին նախագահութեամբ յանձնաժողով մը կազմուեցաւ, որ կը բաղկանայ հանգստեան թոշակի անուանի վերատեսուչ Նուրի պէյէ, ելմտական նախարարութեան խորհրդական Ռաֆով պէյէ ու օգնականէն՝ Հագգը պէյէ։

Ներքին Լուրեր

ՏԷՏԻՐՆԷԷՆ, երէկ, Տէտէաղաճի ճամբով կ. Պոլիս ժամանեցին քանի մը ուղեւորներ, որոնք երկաթուղիի ճամբաներուն ուրուելէն ի վեր առաջին անգամ ըլլալով կ. Պոլիս կու գան։ Ասոնք կը պատմեն թէ բաղմաթիւ ուղեւորներ կան Տէտէաղաճի մէջ, ուր օթէլներուն մէջ բնաւ տեղ չէ մնացած. նաեւ թրքատարական պայուսակներ ալ հաւաքուած են։ Հարաւային սասակի հով մը փչելուն համար չոգենաւերը չեն կրնար ցամաքի մօտենալ։ Այդ ուղեւորները մասնաւոր նաւակներով չոգենաւով մը կ. Պոլիս եկած են։

ԳՈՆԵԱՑԻ կուսակալութիւնը որոշեց գրասի մը շինել Ալայիէի առիւ, որ կարեւոր նաւահանգիստ մըն է Միջերկրականի վրայ։

ԱՏԱԲԱԶԱՐԻ ելմտական պաշտօնեայ Մեւլիթէդ էֆ. և արկղակալ Եարկի էֆ. կ'ըսէ Հագիգաթ, զեղեցիներ գործած ըլլալով, ատենց նկատմամբ հարկ եղածը պիտի գործադրուի։

ՏԻԱՐՊԷՔԻՐԻ նահանգին ոստիկանութիւնները թիւը, որ հիմա հարիւր յիսուն է, պիտի ուելցուի։

ՕՍՄ. ՆԱԻԱՏՈՐՄԸ.—Իզմիր յանձնորակը քանի մը օրէն ճէնովա պիտի ուղեւորի, առնելով Մէհտուիքի մարատանային նաւաշները, վասն զի այդ մարատանային նորոգութիւնները ուարատած ըլլալով մասերս ճէնովայէն ճամբայ կ'ելլէ դէպի Ի. Պոլիս։

ՏԳԵՏ ԴԱՑԵԱԿԸ.—Բեռայի Փափաղ Բէյօղլիի կողմը, Սաքրտէլա փողոցին մէջ խաղվեցաւ Մանոլին կինը՝ Բաթիստա, առիի գիշերը, ծննդարերութեան առաջին ցաւերը զգալ։ Անմիջապէս Սպանիայի դեսպան մը՝ տիկին Անթանիօ՝ բերուեցաւ։ Բաթիստա կէս ժամէն տղայիկ մը ծնաւ. սակայն դեսպանը սղմը հանելու աշխատած ատեն սկսաւ ծննդարեր կնոջ աղիքները քաշել ու փրցուց։ Բաթիստա սուր ճիչ մը արձակելով մահեցաւ։ Դեսպանը սենեակէն դուրս վազելով «բժիշկ բժիշկ» գոչաց ու փախաւ։ Մենդարեր կինը քանի մը ժամ սոսկալի ցաւեր կրելէ ետքը մեռաւ։ Բժիշկը թէեւ բժիշկ բերաւ, սակայն շատ ուշ էր։ Բերայի ոստիկանութեան բժիշկը հոն փութալով հաստատեց թէ Բաթիստա զոհ գացած էր դեսպանին ագահութեան։ Խեղճ կնոջ մարմինը Ֆէրիգէյիի գերեզմանատունը փոխադրուած է, ուր, այսօր, ոստիկանութեան նախարարութեան և Սպանիոյ դեսպանատան բժիշկները դիտաշնութիւն պիտի կատարեն։ Դեսպանը փախած ըլլալով, կը փնտռուի։

ԵՐԿԱԹՈՒՂԻԻ ԱՐԿԱԾ.—Երէկ, ժամ 6ին, Ֆէնէր Եալը և Կէօզթէբէի մէջտեղը ցաւալի արկած մը պատահեցաւ։ Հայտար-Փաշայէն Կէօզթէբէ գացող կառախումբը կոխուեց Ալի Օսման անուն մարդ մը։ Երան ալ թեւը ու երեսին ձախ կողմը ծանրապէս վիրաւորուեցան։ Ալի Օսման գերմանական հիւանդանոցը զրկուեցաւ։ Անատոլի երկաթուղիներու Ընկերութեան կողմէ։

ԵՐԷԿՈՒԱՆ ՀՐԴԵՀԸ.— Երէկ, ժամ 7ին, Սկիւտարի Զամլըճայի կողմը Զիլէ խանէ անուն տեղը հրդեհ ծագեցաւ վախճանեալ Շէյխ-Իւլ-Իսլամ Էսէր Լութֆի էֆ.ի ժառանգորդներուն քաշուկէն։ Ամբողջ չէնքը այրեցաւ։ Բէշիկթաշի մէջ իրրեւ պահապան կը բնակէր կէչկակար Արիֆ, որուն կինը յայտարարեց թէ հրդեհը սկսած ատեն գրասրի մը տունը կը գտնուէր և չէր իմացած կրակին սկսիլը։ Հրդեհը առաջ եկաւ քաշուկին ետեւի կողմէն։ Ոստիկանութիւնը քննութիւն կը կատարէ։

ՈՃԻՐ ՄԸ.—Երէկ գիւղեր Պալսոյ Մահմուտ փաշայի կողմը Բիւրգէի խանին գիտանը մէջ ոճիր մը գործուեցաւ։ Այդ կողմերը սրճարան մը մէջ ալիքաղող Մուսթաֆա բուլական գինով ըլլալով գաւաթ և այլն կը կոտրէր գինեատան մէջ։ Գինեպանին սպասաւորը՝ Վասիլ ուզեց զայն դուրս հանել, բայց Մուսթաֆա դաշոյնը քաշելով Վասիլի ձախ կողմը մխեց ու փախաւ։ Ճամբան յիսնապետ Եուսուֆ Զեկա էֆ.ի հանդիպեցաւ։ այս վերջինը ձերբակալեց ոճրագործը, բայց թիւնն ու ձեռքէն վիրաւորուեցաւ։ Վասիլ հիւանդանոց տարուեցաւ։

ՆԵՐԿԱԾ ձմեռուան եղանակին մէջ, երբ անձրեւները կը շարունակեն, մարդ պէտք է զգուշանայ թրջելէ և հեռուստէս պաղառութենէ, իր անձին համար պէտք եղած գնումները ընելով, որոնց մէջ կարեւորագոյն տեղ մը կը բռնէ անշուշտ հովանոցը՝ անձրեւէն՝ ձիւնին ու բուքին դէմ պատսպարուելու համար, երբ մանաւանդ այնչափ ձեւուոր, տարուն և համեմատաբար ժամն հովանոց, ներ կը ծախուին, Գալաթիա կամուրջին դէմ, ալ ու ձախ անկիւնները, Գալաթիոյ համբաւաւոր Հովանոցավաճառ Միհրդատ Հաճեկեանի երկու խանութները, ուր մեծաքանչ և այլ ընտիր կերպասներ ալ կան, հովանոցներու հինցած կերպասները նիշաս նորի պէս փոխելու համար։

ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

Բերայի Աղքատասէր Տիկնանց պարահանդէսը տեղի պիտի ունենայ փետրուար 9 22ի գիշերը։ Այս տարի կարգադրիչ մասնախումբը ոչ է չանք չի խնայեր, որպէս զի հանդէսը դուռ ընտանեկան հանդամանք մը ունենայ և հասոյթն ալ արդիւնաւոր ըլլայ։ Աղքատասէր Տիկնանց վարչութիւնը կանոնաւոր եկամուտ չունի այս տարեկան պարահանդէսէն զատ, որուն հասոյթով ձրիապէս կը դասատարակուին 100ի չափ աղքատիկ աղջիկներ, որոնցմէ 65ը հայ են։ Պարահանդէսին ատամակները անուանական են. անոնք որ կ'ուզեն իրենց ատամակը ուրիշի փոխանցել, պէտք է գիմեն Աբաշէս էֆ. Հիւրմիւզի (Գալաթիա, Բրիքիլիր խան), այդ փոփոխութիւնը կատարելու համար։

ՀՄՆՐ. ՊԱՐՏՔԻ ՎԱՐՁՈՒԹԻՒՆ

ԱՄՈՐԹԻՄԱՆ

4 առ. 100 Բրիորիքի փոխառութեան պարտաթուղթերուն

23րդ վիճակահանութիւն, կատարուած 1902 յուն. 31 փետր. 13ին

4251 –	4300	175501 –	175550
15751 –	15800	188501 –	188550
21601 –	21650	188851 –	188900
40651 –	40700	194551 –	194600
49151 –	49200	196501 –	196550
68801 –	68850	211701 –	211750
69351 –	69400	227601 –	227650
71551 –	71600	232151 –	232200
73101 –	73150	243701 –	243750
83251 –	83300	244101 –	244150
83501 –	83550	263101 –	263150
84201 –	94250	272301 –	272350
87951 –	88000	272551 –	272600
91951 –	92000	290251 –	290300
93101 –	93150	291701 –	291750
99851 –	99900	292151 –	292200
102351 –	102400	311951 –	312000
105501 –	105550	319851 –	319900
107551 –	107600	326301 –	326350
107951 –	108000	327951 –	328000
120251 –	120300	330051 –	330100
122701 –	122750	332051 –	332100
130151 –	130200	346851 –	346900
135651 –	135700	368301 –	368350
147151 –	147200	375251 –	375300
147501 –	147550	375401 –	375450
152851 –	152900	379051 –	379100
154151 –	154200	381401 –	381450
160301 –	160350	383301 –	383350
174051 –	174100	384601 –	384650

Ազգային Լուրեր

Ս. Հայրապետին կողմէ վերջերս կազմ մը գաւառական տեսչութիւններու և արմաշեան միաբաններու չնորհուած լանջախաչի կոնդակները, որոնք Պատրիարքարան զրկուած էին, այսօր իրենց հասցէներուն կը զրկուին։

—Այսօր 2 փետրվար 1902, Մասիս կը լրացնէ իր հրատարակման յիսուներրորդ տարեդարձը։ 1852ի փետրվար 2ն ալ ճիշդ շաբաթ օր մըն էր երբ Կարապետ էֆ. Իւթիւճեան տպագրեց իր թերթին առ գրտնիկ թիւը, Մուհէնտիսեան Տպարանին մէջ։ Փափագելի էր որ, ինչպէս Մանգու�ալ բազմանք կը յայտնէ իր այս տարուան թիւին մէջ, Մասիսի խմբագրական գործունէութեան յիսնամեայ տօնուէր, ինչ որ այնքան պատուաբեր ու քաջալերական պիտի ըլլայ հայ մամուլին և հայ գրականութեան համար։ Կը փութանք, առ այժմ, չնորհաւորել մեր մեծայարգ պաշտօնակիցը՝ Իւթիւճեան էֆէնտին՝ ինչպէս նաեւ Մասիսի խմբագրութիւնը, այս յիսնամեակին առթիւ, որուն մասնաւորապէս կը հետաքրքրուի Աբեւելքի՝ գիրքին ասասնութիւնը տարիներու մէջտեղ պարբերաբար մասնակցած ըլլալով այս գրական չարաչարքերին հրատարակմանը ու խմբագրութեանը։

—Խառն Ժողովի երեկուան նստի մէջ, որուն որոշումները երէկ հաղորդեցինք, հարկ չտեսնուեցաւ նոր պատուիրակ մը ընտրութեան կէլէկոյ կաթողիկոսական ընտրութեան համար։ Ժողովին խորհրդակցութիւնը արդիւնքը պիտի հաղորդուի կայս. կառավարութեան։ Մէս կողմէ, կէլէկոյ վիճակայիններուն ալ պիտի ծանուցուի, որպէս զի սաղմուած պատասխանին համաձայն, պատուիրակի ընտրութիւն կատարուի։ Խառն Ժողովը նաեւ հաստատեց Էնկիւրիի Առաջնորդ Տ. Սղիէի Ծ. Վ. Գալֆեանի ընտրութեան օրինաւորութիւնը և որոշեց Տիաղիդինի առաջնորդական ընտրութիւն կատարելու հրահանգ տալ։

—Եւրուսաղէմի նորընտիր կառավարիչ Բեազիմ պէյի, իր պաշտօնատեղին ուղեւորելուն առթիւ, Տ. Գէորգ եպիսկոպոս Երզնկեան, առի օր, շաբաթ երթալով ողջերթ մաղթեց Ն. Վսեմութեան։

—Էսկիշէհիրի ոստ. վարժարանին վերաբերութեան համար 300 ոսկի հանգանակուած է։ Տեղւոյն բարեսէր ու դիւրակիցի ազգայինները մասնակցած են այդ հանգանակութեան։ Կիսաչէն եկեղեցին ալ նորոգելու մասդրութիւն կայ, որուն համար 650 ոսկիի ծախք մը կը հաշուուի։ Մէկ քանի ազգայիններ խոստացեր են 250 ոսկի տալ, ժողովուրդը յորդորելով որ մնացեալ գումարն ալ տան։

—Ուսուցիչներու կեանքի ապահովագրութեան գործը, կ'երեւայ թէ, յաջող ճամբու մը մէջ մտած է։ Այս մասին կազմուած յանձնաժողովը, երկարաձգ բանակցութիւններ կատարելէ յետոյ, սա կարգադրութիւնը յաջողած է ընել։ Ուսուցիչները մինչեւ 100 Փ. պիտի կրնան ապահովագրել իրենց կեանքը, ամսական վճարումներով։ Հաւանական է որ յանձնաժողովին յառաջիկայ նիստին յետոյ, հրատարակուին ուսուցիչներու ապահովագրութեան պայմանները։

—Ուսումնական Խորհուրդը երէկ գումարուեցաւ Ղալաթիոյ Խորհրդարանին մէջ, ատենապետութեամբ Տոքթ. Թարգմեան էֆ.ի։—Ուսուցչաց կենաց ապահովագրութեան խնդրոյն մասնաժողովը, իրեն յանձնուած աշխատութիւնը կատարած և իր տեղեկագիրը մատուցած էր։ Խորհուրդը երկարօրէն զբաղեցաւ նոյն խնդրով, և նախ չնորհակալութիւն յայտնեց մասնաժողովոյ ատած աշխատութեան համար, և որոշեց իր յառաջիկայ նստին հրաւիրել ուսուցչաց Օգնութեան Սնտուկին Հոգաբարձութիւնը, խնդիրը միասին նկատողութեան առնելու և խորհրդակցելու համար։— Հանգուցեալ ուսուցիչ Պօղոս էֆ. Սարքան իր կենդանութեանը «Հիմունք բարոյական դիտութեան և կրօնի» անունով դասագիրք մը պատրաստած ըլլալով, Խորհուրդը որոշեց յանձնարարել մայրաքաղաքիս ազգ. վարժարաններու տեսչութեանց՝ գործածել զայն իբրեւ դասագիրք ընթերցանութեան և անով միջոց մը ընծայել հանգուցեալ ուսուցչին ընտանեաց ապրուստի դիւրութեան։—Քէօսթէնճէի ազգ. վարժարանի ուսուցչական մարմնոյն տեղեկագրին և ատենսի վաւերական տեղեկութեանց վրայ, Խորհուրդը որոշեց օգնական ուսուցչի վկայական տալ Մանուկ էֆ. Պեռքկեանին։—Խորհուրդը զբաղեցաւ նաեւ Պէօյլուքտէրէի վարժարանին, ինչպէս նաեւ մէկ քանի երկասիրութեանց և ուսուցչական ընտրելիներու վերաբերեալ քննութեանց տեղեկագրով։

ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Հանգուցեալ Տիկին Վիքթորիա Մ. Ալեքսեանի յուզարկաւորութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի 100 զրշ. նուիրած են Հիւանդանոցիս Տէր և Տիկին Գրիգոր էֆ. Պարսէղեանեան։

ՄԱՍԻՍ

ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՄԱՍԻՍ Գրական և Քաղաքական Շաբաթաթերթի Գ. տարեշրջանի 5րդ թիւը հրապարակ ելաւ այս առաւ. հեռեւեալ շահեկան բովանդակութեամբ.

Ցիսուն տարի առաջ (խմբագրական) Գ. ԶՕՀՐԱՊ։— Հոլոհերգութիւն մը. Տանիքին աղիկը. ԹԼԿԱՏԻՆՑԻՆ։—Վառարանիս անկիւնեն. Մամուին չուրը. Մեր ՆԱՍԷՐ։— Ծովուն վրայ (Բանաստեղծութիւն) Վ. ՄԱԼԷՔԵԱՆ։—Աշխարհի երգացը. Ճարտի մէջ. ՍԷՊԷԼԱ։— Հանճար եւ տաղանդ (Թարգմ.) ՄԱՔՍ ՆՈՐՏԱՈՒ։—Լուսաբանութիւն մը. Ե. Ա.— Նամակատուփ։—Ցուռատեսր։

ՄՍԱԻՍի տարեկան բաժանորդագիրն է, նախորդ երկու տարեշրջանները պէս, Գ. Պոլսոյ համար ՔԱՌՍՈՒՆ զրշ. եւ դաւառներուն համար ՑԻՍՈՒՆ զրշ.։ Արտասահման 12 ֆրանք կամ 5 ռուպլի։ Խմբագրութեան կեդրոնն է Ղալաթիա, Նորատունկեան Խան, թիւ 13։

Հեռագիրներ Այսօրուան

(Աժանց օր Քոնսթանթինոպլը)

ԵՈՒՌՈՀԱՄԱ, 14 փետր.— Ճարտարական բոլոր լրագիրները գոհութիւն կը յայտնեն Անգլիոյ և Ճարտոնի միջեւ գտնուած համաձայնութեան համար, որուն խաղաղասէր հանգամանքը կը պարզեն։

ԲԵՐԼԻՆ.—Զիրացի պաշտօնատարները որոշ մէջ է նաեւ Զինկ իշխանը, գոհութիւն կը յայտնեն ռանգլեւճարտնական համաձայնութեան համար։ Զինկ իշխանը յայտարարեց թէ ալ ևս պիտի չրտնակցի ռուս պատուիրակներուն հետ։

ԲԵԹԵՐՍԳՈՒՐԳ.—Տոյչէ Բեդեսպուրկեր Զայթունկ, խօսելով անգլեւճարտական համաձայնութեան վրայ, կ'ըսէ թէ ռուս կառավարութիւնն ալ փափագող է Մայրագոյն Արեւելքի մէջ իրաց կացութեան և Զինու ու Բ.րէգայի հոգւոյն ամբողջութեան պահպանութեանը։ Հետեւաբար Անգլիոյ ու Ճարտոնի միացեալ ջանքերը հակառակ չեն Ռուսիոյ մտադրութիւններուն։ Հէրոլ նոյն միտքով կը խօսի և կը յարէ թէ Ճարտն ուղղամտութեամբ իր մտադրութիւնները հաղորդած է ռուս կառավարութեան։

ՎԻԷՆՆԱ.— Միացեալ Ֆէրթիանտ իշխանը, այսօր, հոս դարձաւ Բեդեսպուրկէն։

ՊԷՐԼԻՆ.—Մաքսային սակարկութեանց ատենը ընդունեց այն տարաբարութիւնը թէ մաքսային սակարկութեան օրէնքը ամէնէն ուշը 1905 յունուար 1ին դրուի։ Այդ յանձնաժողովին նախագահը՝ Պ. Բարտորդ հրաժարեցաւ։

ԲԱՐԻԶ.—Ֆրանսայի Երեսփ. ժողովը շարունակեց երկրորդական կրթութեան բարեկարգման վիճաբանութիւնները։ Պ. Պրիսոն առաջարկեց բանաձեւ մը՝ ջնջելու Ֆալլուի օրէնքը՝ կրթութեան պատասխանի մասին։ Նախարարապետ Պ. Վալդէք-Ռուսսօ ըսաւ թէ կառավարութիւնը չուզեր մենաշնորհի վերածել կրթութիւնը, բայց Պրիսոնի առաջարկութիւնը կ'ընդունի կարգ մը վերապահումներով։ Պ. Էնար դէմ խօսեցաւ բանաձեւին, ըսելով որ կը վնասէ կրթութեան ազատութեան։ Ժողովը այդ բանաձեւը ընդունեց 239ի դէմ 282ձայնով։

ԲԵԹԵՐՍԳՈՒՐԳ.— Անգրկովկասեան քանի մը երկիրներու մէջ երկրաշարժի ցնցումներ զգացուեցան՝ Էլիզաւէթպոլ, Շէմաքա ու Մարա։ Այդ քաղաքներէն առաջինին մէջ քանի մը տուներ վնասուեցան, իսկ միւս երկու քաղաքները բոլորովին կործանեցան։

(Աժանց Նասիոնալ)

ԲԱՐԻԶ, 14 փետր.— Ֆրանսայի Երեսփ. ժողովին մէջ երկրորդական կրթութեան բարեկարգման նպատակի վրայ վիճաբանութիւն կատարուած ատեն, ժողովը ընդունեց Պ. Պրիսոնի մէկ բանաձեւը, որով Ֆալլուի օրէնքին ջնջումը կը պահանջէ։

ՄՈՆԱՔՕ.—Պ. Սանթօ-Տիմոն, այսօր, ուզեց վերսկսիլ զեկուցը օղապարիկի փորձերը որոնք վերջերս կատարելապէս յաջողած էին, բայց օդապարիկը ամբողջովին ուռցած չըլլալով, քանի մը վայրկեան ետքը ընկղմեցաւ։ Պ. Սանթօ Տիմոն ազատուեցաւ։

ՊԷՐԼԻՆ.—Մաքսային նոր սակարկութեան յանձնաժողովին նախագահ Պ. Բարտորդ հրաժարեցաւ, վասն զի յանձնաժողովին մեծամասնութիւնը խստաբար ընդդիմացաւ այդ ծրագրին։

ՀՌՈՄ.—Իտալիոյ Մարգարէական ատենապետ ընտրուեցաւ Պ. Մարքօ։

ԲԵԹԵՐՍԳՈՒՐԳ.—Զրոյց կայ թէ Ռուսիոյ պիտի հեռանայ Մանչուրիայէն. Զինու հետ դաշնադրութիւնը սարդագրուելէն անմիջապէս ետքը։

ԲԱՐԻԶ.— Բէդեսպուրկէ հասած հեռագիր մը կը հաստատէ այն լուրը թէ Ռուսաբէիական դաշնագիր մը կնքուած է։

ԼՈՆՏՈՆ.— Մ. Նահանգաց տարաքին գործոց նախարարը հեռագրած է Ա. Գ. Լիոյ կառավարութեան թէ Մ. Նահանգները հաւանութիւն կը յայտնեն ռանգլեւճարտնական դաշնագրի մասին։

—Գանձային նախարար Պ. Պալֆուր յայտարարեց թէ ռանգլեւճարտական դաշնագիրը ոչ է պատերազմական դիտմամբ չուներ։

ԶՄԵՌԸ ԵՒՐՈՊԱՅԻ ՄԷՋ

Անցեալ շաբաթ, կիրակի ու երկուշաբթի օրերը Անգլիոյ, Ֆրանսայի ու Պելճիքայի և Եւրոպայի արեւմտեան հիւսիսային մասերուն մէջ, քանի երեսուն տարիէ ի վեր նմանը չեղեալ եղանակով, առատ ձիւն տեղացեր է։ Շատ տեղեր ալ ձիւնի փոթորիկներ պատահելով բաւական մեծ վ

ՄՈՒՉՈՒԱԼ ԼԱՅՖ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ. ՆԻՒ-ԵՈՐՔԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1843 ԻՆ

Պահեստի գումար ՄԷԿ ՄԻԼԻԱՌ 687 ՄԻԼԻՈՆ ֆրանք

Ապահովագրական ամէն կարելի դրութիւնները կը գործադրէ. խառն ապահովագրութիւն, ամբողջ կեանք, զուտակաց դրամագլուխ, ցմահ եկամուտ, եւայլն

Մուչուալ Լայֆի սակագինը և ապահովագրութեան զանազան դրութիւնները չուսումնասիրած մի ապահովագրուիր.—Առատաձեռն պայմաններ, վճարման դիւրութիւնք։ Տեղեկութեանց համար դիմել առ Պ. Ֆ. ՀԷՌ, ընդհանուր գործակալ, Ինեաէթ խան, Վոյվոտա փողոց, Ղալաթիա, Կ. Պոլիս։ 579

Կաթիլներու մէջ ամփոփուած

ՊՐԱՎԷԻ ԵՐԿԱԹ

FER BRAVAIS

Ամենէն ազդեցիկ դեղն է

Անարիւնութիւնը, դեղնութիւնն ու տժգունութիւնը բուժելու։ Ոչ անախորժ համ ունի եւ ոչ ալ հոտ. այնպէս բոլոր բժիշկները կը յանձնարարեն Ֆէր Պրավէն։

Պնդութիւն չի տար։ Ակռաները չի սեւցներ։ Կարճ ժամանակի մէջ կուտայ Առողջութիւն, Կայտառութիւն, Ոյժ եւ Գեղեցկութիւն։ Կեղծերէն զգուշանալ։ Կը ծախուի թէ կաթիլի եւ թէ դեղահատի ձեւով ամէն դեղարաններու, մթերանոցներու մէջ։

Մթերանոց, թիւ 130, Լաֆաեէթ փողոց, Բարիզ։

ՄԱԹԻՔՕ տը ԿՐԻՄՕ ԵՒ ԸՆԿ.

ԴԵՂԱԳՈՐԾ Ի ՓԱՐԻԶ

MATICO de GRIMAULT & Cie

ՄԱԹԻՔՕՎ ՆԵՐԱՐԿՈՒՄ

Մի միայն Բիրուի Մաթիքօի տերիւով պատրաստուած այս ներարկումն մէկ քանի տարուան մէջ տիեզերական հռչակ ստացած է։ Կը դարմանէ քիչ ժամանակի մէջ ամենէն յամառ վիզատապները։

ՔԱՓՍԻԼ ՄԱԹԻՔՕ

Անխոտափելի արդիւնք սերմնահոսութեան դարմանման համար, առանց երբէք յոգնեցնելու ստամոքսն, ինչպէս կ'ընեն բեւեկնոյլոյծ իւղի քարիւներու։ Կը գործածուին նաեւ հինցած հիւանդութիւններու համար։

Փարիզ, 8, Վիվիէն փողոց, և գլխաւոր դեղարանաց մէջ։ A.

ՈՍԿԵՐԻՉ ԳՌԻՍԹՕՖԼ

ՍԵՂԱՆԻ ՍՊԱՍՆԵՐ

ԴՈՐԾՍԱՐԱՆ ԲԱՐԻԶԻ ՄԷՋ
56, Ռիւ տը Պօնսի
Ապրանքներու ցանկին առաքումը ձրի

ՊԱՀԱՆՋԵԼ ԴՈՐԾՍԱՐԱՆԻՆ ՄԱՐԳԱՆ
Եւ Դրէյֆուսֆլը անունը ա/բողջ գրերով

Կրկին արծաթազօծում բոլոր առարկաներու
Ապրանքներու ցանկին առաքումը ձրի

Կը վաճառուի Կ. ՊՈԼԻՍ, գլխաւոր վաճառատանց մէջ, ԻԶՄԻՐ՝ Ֆ. Ժէօրժիատէս 47, Ռիւ Ֆրանք Մէլանիկ՝ Բէր Լամ վաճառատուն, ՊԷՐՈՒԹ՝ Սէլի և Մանասէ

ՌՕՍԻԱ

COMPAGNIE ROSSIA D'ASSURANCES

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

1881 Մարտ 20 ի Պայս. Իրատէով արտօնեալ Ընկերութեան կեդրոնատեղին Բեթերբուրգ Ընկերութեան ապարանքը, Մեծ Մորսքայա 37 Ապահովագրութեանց ճիւղեր Հիրդեշ.— Կենաց.— Ոչնգրրութիւն.— Ամրեցում։

Ընկերութեան քննիչ ի Ն. Գոլիս
Ճ. ՀԷՍԻՐՄԻՔ

Տարեկան գումար 121,765,8
1898 ի հաշիւներ 84,775,
1881 էն ի վեր Ընկերութիւնը իր ապահովագրեալներուն վճարած է մօտ 164,172

Գլխաւոր գործակալ Թուրքիոյ և Բիւլղարիոյ
ԹԷՕՖԻԼ ԲԷՐԷԼԻՆ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852

Տ՞Ր Ս. ԽԱԼՋԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՒԺՔ

396 ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ ԹԻՒ 396

(Ստանցի գարեջրատան վերայի յարկը, ճիշդ Զրպուրնեանց դէմը)

Կատարելագործեալ գործիքներու միջոցաւ ամենատարբեր յաւուրց տկարութիւնք մէկ անգամէն իր լուծանին. դասալ ձիւնելու եւ բուժուած վերադառնալու պայմանաւ։

Նորահնար եղանակաւ, ծուրդ, ճաշակաւոր և գեղեցկաձեւ արհեստական ատամներ կը պատրաստեն, լոր է նման բնականի, դէմքի ձեւատուութիւն կատարելի, ծամողութիւն եւ ազատ արտասանութիւն երաշխաւորեալ։

Բերանի հիւանդութիւնք կատարելապէս կը բուժուին ինչպէս նաեւ թունաւորուած գիներու և ամենակատարելագործեալ ոսկիներու միջոցաւ, առանց ցաւի ատամնահանութեան։

Ց. Դ. Ձեռնարկը երբեմն օրական ալ (միշտ կէս օր) բնչրեն նոր ատամ ալ (միշտ կէս գիներ) ձիւանդ ի գրեանունն։

Տանոր.—Գալաթա կոյտ Հասանպէյ ՏՈՒՆԻՆԻ։ 187

ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ԳԱՂՏՆԻՔՆԵՐ

Թարգմանութիւն Կ. ԻՒԹԻՒՃԵԱՆ ԷՄԷՆՃԻԻ

ԵՐԵՔ ՀԱՏՈՐ ԳԻՆ 15 ՂՐՈՒՇ

Խիստ շահեկան վէպ մը, որ անցեալ տարի Սուրհանդակ լրագրին մէջ հրատարակուեցաւ իբրեւ թերթոն և մեծ հաճոյքով ու հետաքրքրութեամբ կարդացուեցաւ։ Կը գտնուի Պաղատեանի գրատունը, Սուլթան Համամ, թիւ 14, և 1մէն գրավաճառներու քով։ 6—10

COMP. RUSSE

NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ԲԱՐՈՒԱԿԱՆ ՇՈՓԵԼԱՒԱՔԻՐ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Ծարիրաան կրթեալ ընկերութիւնք

Պ. 5/18 Ծանօթ ժամ 4ին յետ միջօրէի։
Պ. 6/19 Հոգիոյ, Բիրէ, Ռուբրոնոգրեա ժամ 1ին միջօրէին առաջ (Ճանապարհորդ Բերեզոնեան, Հայրենեան եւ Ֆոնիկիան եւ Ֆրան).
Երկ. 7/20 Ծանօթ ժամ 10ին միջօրէի տակ։
Պ. 7/20 Ինեոլու. Ինիրա. Նոտոն. Ֆրանկիստան. Դրատիրան. Ծանօթ ժամ 4ին յետ միջօրէի։
3/21 Ծանօթ ժամ 1ին յետ միջօրէի։

ՍԱՆԱՅԻ ԱՌԱՔԵԼԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՐՏՕՎԱՆ ԵՒ ՀԱՊՈՒՆԱՆ

Ե. ԲԱՓԷ ԵՒ ԸՆԿ.

ՊՈՍՏՈՒԱՆ ՇՈՒՆԵԼԻՈՒ

Փետր. 17ին Անգղոլի, Անամ. եղերքէն։

ՍԵՍԷՆԻՈՒՆ

Փետր. 18ին Անգղոլի, ուղ. Մարսիլիա։

Ճանապարհորդներ ստանալու համար։ Ուղարկի կարգի 245 Ֆրանք Ջ. Գրիգոր 175 Ֆրանք. Ցնցնելու համար։ Գլխաւոր գործակալին Թոմ Էմիլ Բարարի վ. 516 Ֆ. ԲԱՐԱՐԻ

ՖՐԻԶ. ԼԼՕՅԴ ԵՒ ԸՆԿ.

ՊՈՍՏՈՒԱՆԱՏՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվերպուլ և Ամերիկա 4ին թանալ ղրկեալ

Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս
Վիրգինիան	10500	Ֆլորիդան	8500
Եմմենեան	10500	Թեքսասեան	8500
Փենսիլվանիան	10500	Գրամ.-ն	8000
Լանքաստրիան	9000	Կիմբրիան	8500
Ֆինսուելիա	9000	Գրատիան	8500
Գլասկոյեան	8000	Լոնդոնեան	8500
Ջորջիան	8000	Եմբասսիան	8500
Տոսքանիան	8000	Կիլսանիան	8500
Ֆինլանդիան	8000	Լեհաստան	8000
Ֆրանկոնիան	8700	Գերմանիա	800
Վանդալիան	8700	Բաւարիա	800
Ֆլորիդիան	8700	Լիվերպուլ	800
Ֆրանկիան	8500		

Ապրանքի ապրանքի եղ լինելու իրենց ապրանքն այլուր փոխադրելու կամ Ն. Լիվերպուլ մոգոտուելն հասնելու համար իրենց հրավերքը ստանալ ցանկացողներ ժամանեն 24 ժամ առաջ։

Ուրիշ տեղեկութիւնք համար դիմել առ

ԵՂՄԱՐ ԼԼՕՅԴԻՆ

Նաստիրեան, ջրատաշի մոտ

Կ. Պոլիս առաջ Բարարան

639

Գրասենեակ ՍԱՐԵՂ ՀՈՒՆԵՍԻՆԵՆ

ՊԷՐԼԻՆԻ ՎԻՔԹՈՐԻԱ

ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Արքայական հրամանագրով արտօնուած 1853 տեսպ. 26ին կառավարութեան հսկողութեան տակ

Պէրլինի Վիքթորիան Դրամանիոյ ամէնէն հզօր Ընկերութիւնն է

Ապահովագր. դրամ Ֆր. 967,321,496
Պահեստի դրամ Ֆր. 270,096,743

ՊԷՐԼԻՆ ՎԻՔԹՈՐԻԱՆ ամէն տեսակ ապահովագրութիւն կ'ընդունի, ինչպէս կեանք, օժիտ, ապրած, ցկեանս թոշակ, եւն.

ՆՈՐՈՒԹԻՒՆ ՄԸ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՄԷՋ

Թուրքիոյ ապահովագրական կենտրոնի վրայ. տան Բիլիկի տնտեսութեան

Դարձեալ է ապահովագրել իր կեանքը, կամ տղոց ու որբերու համար օժիտ մը, տարեկան փոքր վճարումներով։—(Մինչեւ այսպիսի պայմանները կանոնաւոր ապահովագրութեան համար)։

Ապահովագրութիւն օգնական, երկարաբուղիի, թիւնեկի եւն. արկածներու դէմ, ամբողջ կեանքի համար, չարաթական փոքր վճարումով մը, սկսեալ Մէկ ՖՐԱՆՔԷ, և վճարելի միմիայն մէկ տարուան համար (52 շաբաթ, այսինքն 52 ֆրանք), այսպէսով ամբողջ կեանքին համար տարահովագրուած կ'ընայ 10,000 ֆր.՝ մահուան պարագային, 15,000 ֆր.՝ արկածէն առաջ եկած անկարողութեան պարագային, և օրական հինգ ֆրանք՝ ժամանակաւոր անկարողութեան պարագային։

Ընկերութեան Դրամատունը.—ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՊԱ Ընդհ. Գործակալ,—ԷՄԻԼ ՎՕԳԼ

Ղալաթիա, Օսմ. Պանքային դէմը։ Ինայէթ Խան, Թիւ 7, 8, 9։

ԹԻ ԿՐԷՇԱՄ

ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ. Ի ԼՈՆՏՈՆ

Ընկերութեան գրամագլուխը 31 դեկտ. 1898ին
162, 924, 140 ֆունտ

Ցարկեան եկամտաբեր, ապահովագրեալներ և շահ՝ 31 դեկտեմբեր 1898ին
29, 765, 473 ֆունտ

Ընկերութեան հաստատութեան թուականէն՝ այսինքն 1848է ի վեր, ապահովագրեալներու եղած վճարումներ, կենսաբեր թոշակ, եւն.
362, 858, 507 ֆունտ

1898 տարուան մէջ ընկերութիւնը 6619 բոլիսներ տուած է որոնք 58,680,000 ֆրանկի դրամագլուխ մը կը ներկայացնեն։

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել ընդհանուր գործակալներուն՝ Պ. Պ. ՆՅՈՒԼԸՍ ԵՒ ՈՐԴԻ, Գոլիս, Մէյտանճիք փողոց, Ալալէմի խան։

Մինչորդներուն լաւ վարձատրութիւն տրուի ըլլայ։

Փոխ-գործակալութիւն, Ղալաթիա, Մէյմէնէքիլի խան։

ՔԻՆԱՐԴ CUNARD

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈՓԵԼԱՒԱՔԻՐ

Նոր տիպ նիստ ատամ եւ բանի Լիվերպուլ Ուրեանի գիծ

Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս
Իմպերատոր	18900	Սիլուանիա	8500
Մարոնիա	18900	Բոհեմիանիա	8341
Լուքանիա	12953	Վէրոնա	8229
Թամպանիա	12950	Բալտիա	8041
Սուլթանիա	8345	Թրքիա	8001
Ամազոնիա	8128	Միրզիա	8001
Թրքուազիա	8120	Սամարիա	7958
Սէրվիա	7958	Էլբրոս	8137
Ալբանիա	7828	Հիբերնիա	191

Դիմել առ ՀԱՅԻ Ի ՍԻՆԷՐ
Joly et Seager
Մէյմանէքիլի խան, թիւ 6, 7, 8, Գալաթիա, Ճարտ Մուսթաֆա հոգեց։ 355

BULGARIA

ՊՈՒԼԳԱՐԻԱ

ՊՈՒԼԳԱՐԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԱՌԱՆՁՆԱՇՆՈՐՀԵԱԼ ԱՌԱՋԻՆ ԸՆԿ.

Հաստատուած Ռուսկուք

Դրամագլուխ եւ պահեստի գումար՝
6,000,000 ֆրանք

Ապահովագրութիւն կարասիներու, կալուածներու, ապրանքներու ևայլն, Կ. Պոլսոյ և գաւառներուն մէջ, ազատ պայմաններով և նպաստաւոր սակագիններով։

Մասնաւոր ապահովագրութիւն ջաղացպաններու և ճարտարագործներու համար։

Կեանքի և տղոց համար դրամագլուխ պատրաստելու ապահովագրութիւն։

Վնասուց անմիջական ու առատաձեռն հատուցում։

Ընդհանուր գործակալութիւն, Կ. Պոլիս, Վոյվոտա փողոց, Գալաթիան խան։

Լիազօր վարիչ Ընդհ. Գործակալ
Տ. Ս. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ Ժ. Պ. ՔԱԶԱՐԻԹՕ

Ընկերութեան դրամատունը Գրէքոի Լիւնէ

ՊՈՍ

ՍՈՓԵԼԱՒԱՔԻՐ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվերպուլ, Գլասգով, Մանչեսթրով եւ Նոր Յորք Գլխաւոր Բոնով ղրկեալներ

Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս
Սամարա	8000	Թրքիա	8500
Ամերիկա	8000	Սիլուանիա	8400
Գիլանիա	8000	Ամազոնիա	8128
Գիլանիա	8000	Բոհեմիա	8000
Սիրիա	8000	Սերբիա	8000
Ֆրանկոնիա	8000	Գրանտիա	8500
Ֆրանկոնիա	8000	Գալիլիա	8500

Դիմել առ Ֆ. Վ. ՎԻՔՕՐ, Ի ՊՈՍ
Գալաթայ խան
ՄԷՏՍՈՆ ԵՒ ԸՆԿ.

134 31, Ճէյմս Ֆարրէլ Լիվերպուլ

ԼԱՒԱԳՈՅՆ ՍԱՔՐՈՂԱԿԱՆԸ

HUNYADI JANOS

Անմիջական, ապահով եւ դիւրին կերպով կ'ազդէ Տիեզերանոյակ նամբաւ

ՉԳՈՒՇԱՆԱԼ ԿԵՂԾԵՐԷՆ

Պահանջելու է հետեւեալ անունը պարունակող պիտակով շիշեր

ANDREAS SAXLEHNER

Կը ծախուի գլխաւոր դեղագործներուն և դեղագործներուն քով։ 387

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍՕՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈՓԵԼԱՒԱՔԻՐ

Ընդհ. Հլեն. Ն. Գոլիս և Օսմանիա

Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս
Դիլպոնիա	1069	Գոմ	1497	Կոզ	1011	Մալմ	724
Գիլբիա	3607	Գոնդ	2906	Կրատնա	1695	Մարգինիա	2273
Գնոմիա	1541	Գոցա	895	Հիգ	775	Մարգինիա	3709
Գրիֆոգ	3377	Գնոս	4311	Ֆիտսլիզ	1531	Միրամա	3557
Գասանա	1832	Գոմիեր	957	Հինեսլ	3720	Միլ	1957
Գորտոնիա	1334	Գալ	3833	Հորդզիա	3800	Մոնդիգիլիս	1735
Գրամ	1076	Գարա	1713	Համիլտ	595	Մալբիս	3413
Գրիլնա	341	Գիլնամ	504	Իսա	3854	Նէլ	1083
Գրիֆիս	4431	Իդրա	2466	Իսաակ	5540	Ոսկի	4180
Գիլբ	1671	Իլուստրատ	1520	Ջիլնա	1080	Պանամա	4096
Գոլիաս	1387	Իդրաս	1341	Ջիլա	1058	Պալտիս	1535
Գոմիա	1344	Ֆիտ	954	Թոլիդա	2507	Մարգարիտ	1637
Գաս	1894	Ֆիլնամ	1338	Թոմիա	1700	Բալ	516
Գիրտա	3729	Ֆլամինգ	849	Լիս	1058	Բիսմարկ	3239
Գիսէլ	1384	Ֆրանսիսկոս	4522	Լէգանդ	2373	Բիլնոս	1833
Գիլ	3897	Ֆարլիզ	3090	Լիվոնիա	1642	Բոլս	1616
Գոլոդոնա	4295	Ֆիլտոն	1743	Լոնդոնիա	3191	Բոսֆ	1789

Վալիրոնս չոգենաւը, նաւապետ Շուէն, ընդհանուր վաճառքով հրէն հոս եկաւ է։

Շիրիս չոգենաւը, նաւապետ Սիբրոթ, ընդհանուր վաճառքով հրէն հոս կը սպասուի մայիս 20ին։

Դիմել առ գործակալս Ֆ. ՀԻԼՏ ԵՒ ԸՆԿ
Թիւ 23—24, Գիւլիւճ Մէյտէր խան, Գալաթիա 3 3